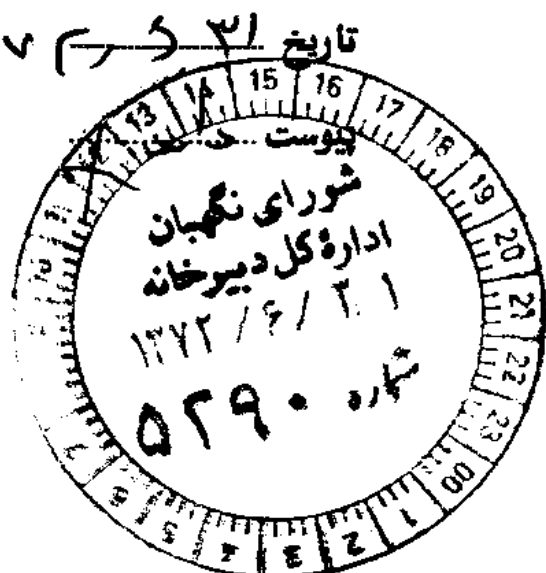

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی
دفتر رئیس

بجای

شورای محترم نگهبان

طرح صدور چک که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ
۱۳۷۲/۶/۲۸ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و
متن به تصویب رسیده است در اجرای اصل نود و چهارم
قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم
به پیوست ارسال می‌گردد. /ن

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی
دفتر رئیس

بسم الله تعالی

شماره ۱۹۱
تاریخ ۵/۵/۷۴
پست دایره

طرح اصلاح موادی از قانون صدور چک مصوب تیر ماه ۱۳۵۵

ماده ۱- متن زیر بعنوان ماده ۱ به قانون صدور چک اضافه می‌شود و ماده ۱ قانون به ماده ۲ و شماره‌های بعدی به همین ترتیب تغییر می‌یابد.

ماده ۱ - انواع چک عبارت است از:

- ۱- چک عادی ، چکی است که اشخاص عهده بانکها به حساب جاری خود صادر و دارنده آن تضمینی جز اعتبار صادر کننده آن ندارد.
- ۲- چک تایید شده ، چکی است که اشخاص عهده بانکها به حساب جاری خود صادر و توسط بانک محال علیه پرداخت وجه آن تایید می‌شود.
- ۳- چک تضمین شده ، چکی است که توسط بانک بمعهده همان بانک به درخواست مشتری صادر و پرداخت وجه آن توسط بانک تضمین می‌شود.
- ۴- چک مسافرتی ، چکی است که توسط بانک صادر و وجه آن درهریک از شعب آن بانک یا توسط نمایندگان و کارگزاران آن پرداخت می‌گردد.

ماده ۲ - ماده ۶ به ماده ۷ تغییر و به شرح زیر اصلاح شد:

ماده ۷ - هرکس مرتکب تخلف مندرج در ماده ۳ گردد به حبس تعزیری از ششماه تا دو سال و حسب مورد به پرداخت جزای نقدی معادل یک چهارم تمام وجه چک یا یک چهارم کسر موجودی هنگام ارائه چک به بانک محکوم خواهد شد .

ماده ۳ - ماده ۷ به ماده ۸ تغییر و بشرح زیر اصلاح شد :

ماده ۸ - چکهایی که درایران عهده بانکهای واقع درخارج

- ۲ -

کشور صادر شده و منتهی به گواهی عدم پرداخت شده باشند از لحاظ
کیفری مشمول مقررات این قانون خواهند بود.

ماده ۴ - ماده ۹ به ماده ۱۰ تغییر و شرح زیر اصلاح شد :
ماده ۱۰ - هرکس با علم به بسته بودن حساب بانکی خود
مبادرت به صدور چک نماید عمل وی در حکم صدور چک بی محل خواهد
بود و به حداکثر مجازات مندرج در ماده ۷ محکوم خواهد شد و مجازات
تعمین شده غیر قابل تعلیق است .

ماده ۵ - ماده ۱۲ به ماده ۱۳ تغییر و به شرح زیر اصلاح شد :
ماده ۱۳ - اگر شخصی چک را تحت هر عنوان مانند تضمین یا
تأمین اعتبار یا مشروط و یا وعده دار یا سفید امضا صادر کند در
صورت عدم پرداخت مشمول مقررات کیفری این قانون خواهد بود.

ماده ۶ - ماده ۱۳ به ماده ۱۴ تغییر و به شرح زیر اصلاح و
یک تبصره به آن اضافه می گردد :
ماده ۱۴ - صادرکننده چک یا ذینفع یا قائم مقام قانونی آنها
با تصریح به اینکه چک مفقود یا سرقت یا جمل شده و یا از طریق
کلاهبرداری یا خیانت در امانت یا جراثم دیگری تحصیل گردیده
می تواند کتباً " دستور عدم پرداخت وجه چک را به بانک بدهد
بانک پس از احراز هویت دستور دهنده از پرداخت وجه آن خودداری
خواهد کرد و در صورت ارائه چک بانک گواهی عدم پرداخت را با
ذکر علت اعلام شده صادر و تسلیم می نماید.
دارنده چک می تواند علیه کسی که دستور عدم پرداخت داده
شکایت کند و هرگاه خلاف ادعایش که موجب عدم پرداخت شده

- ۲ -

شابت گردد دستور دهنده علاوه بر مجازات مقرر در ماده ۲ این قانون به پرداخت کلیه خسارات وارده به دارنده چک محکوم خواهد شد.

تبصره ۱ - ذینفع درمورد این ماده کسی است که چک بنام او صادر یا ظهر نویسی شده یا چک به او واگذار گردیده باشد (یا چک در وجه حامل به او واگذار گردیده).

درموردی که ذینفع دستور عدم پرداخت میدهد بانک مکلف است وجه چک را تا تعیین تکلیف آن در مرجع رسیدگی یا انصراف دستور دهنده در حساب مسدودی نگهداری نماید.

تبصره ۲ - دستور دهنده مکلف است پس از اعلام به بانک شکایت خود را به مراجع قضائی تسلیم و حداکثر ظرف مدت یک هفته گواهی تقدیم شکایت خود را به بانک تسلیم نماید در غیر این صورت پس از انقضا مدت مذکور بانک از محل موجودی به تقاضای دارنده چک وجه آن را پرداخت کند.

ماده ۷ - ماده ۱۷ به ماده ۱۸ تسفیر و بشرح زیر اصلاح و تبصره ۲ آن حذف میگردد:

ماده ۱۸ - در صورتیکه وجه چک در بانک تامین نشده باشد مرجع رسیدگی مکلف است وجه الضمان نقدی یا ضمانتنامه بانکی (که تاتعین تکلیف نهائی معتبر باشد) معادل وجه چک یا قسمتی از آن که مورد شکایت واقع شده از متهم اخذ نماید . هرگاه صادرکننده چک متعدد باشند مرجع تعقیب میتواند مبلغ وجه الضمان یا ضمانت نامه بانکی را به میزان مسوولیت هریک از آنان و در صورت معلوم نبودن میزان مسوولیت بطور تساوی تقسیم نماید . در صورتیکه یکی از متهمین معادل تمام مبلغ چک وجه الضمان یا

- ۲ -

ضمانت نامه بانکی داده باشد از بقیه متهمین تامین متناسب
اخذ خواهد شد .

در موارد مذکور در ماده ۱۴ نیز حسب مورد در صورتیکه وجه چک
در بانک تامین نشده باشد تا زمانی که دلائل و قرائن موجهی بر صحت
ادعای صادر کننده چک یا ذینفع بدست نیامده مرجع رسیدگی تامین
فوق را اخذ خواهد کرد.

همچنین در صورتیکه متهم برای پرداخت وجه چک درخواست
مهلت نماید مرجع رسیدگی در صورت اقتضاء میتواند با اخذ تامین
مناسب دیگر تا یکماه به او مهلت دهد .

در این صورت اگر متهم ظرف مهلت مقرر وجه چک را نپردازد
تامین مزبور به وجه الضمان تبدیل خواهد شد.

تبصره - در صورتیکه وجه الضمان یا ضمانتنامه مذکور در این
ماده تودیع شده باشد تامین خواسته از اموال متهم جایز نیست . در
این صورت ضرر و زیان مدعی خصوصی از محل وجه الضمان یا ضمانتنامه
باید پرداخت گردد.

ماده ۸ - ماده ۲۰ به ماده ۲۱ تغییر و بشرح زیر اصلاح و ۲
تبصره به آن اضافه گردید.

ماده ۲۱ - بانکها مکلفند کلیه حسابهای جاری اشخاصی را که
بیش از یکبار چک به محل صادر کرده و تعقیب آنها منتهی به صدور
کیفر خواست شده باشد بسته و تا سه سال بنام آنها حساب جاری
دیگری باز ننمایند.

مسوولین شعب هر بانکی که به تکلیف فوق عمل ننمایند حسب
مورد با توجه به شرایط و امکانات و دفعات و مراتب جرم به
یکی از مجازاتهای مقرر در ماده ۹ قانون رسیدگی به تخلفات

اداری توسط هیات رسیدگی به تخلفات اداری محکوم خواهند شد.
تبصره ۱ - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است
سوابق مربوط به اشخاص را که مبادرت به صدور چک بلامحل نموده‌اند
بمورد مرتب و منظم ضبط و نگهداری نماید و فهرست اسامی این
اشخاص را در اجرای مقررات این قانون در اختیار کلیه بانکهای
کشور قرار دهد.

تبصره ۲ - ضوابط و مقررات مربوط به محرومیت اشخاص از
افتتاح حسابجاری و نحوه پاسخ به استعلامات بانکها بموجب
آئیننامه‌ای خواهد بود که ظرف مدت سه ماه توسط بانک مرکزی
جمهوری اسلامی ایران تنظیم و بتمویب هیات دولت می‌رسد.
طرح فوق مشتمل بر هشت ماده و پنج تبصره در جلسه علنی روز
یکشنبه مورخ بیست و هشتم شهریورماه یکهزار و سیصد و هفتاد و دو
به تمویب مجلس شورای اسلامی رسیده است. / ن

علی اکبر ناطق نوری
رئیس مجلس شورای اسلامی